

Asia: VN/21468/2023

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi ulosottokaaren 4 luvun 48 §:n muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Suomen Perimistoimistojen Liitto ry:n lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi ulosottokaaren 4 luvun 48 §:n muuttamisesta

Esitysluonnoksen mukaan velallisen suojaosuuden määrä säädettäisiin pysyvästi korkeammalle tasolle kuin mitä se oli ennen vuoden 2023 väliaikaiseksi tarkoitettua lakimuutosta. Suojaosuuteen tulisi pysyvä tasokorotus, joka vastaisi vuoden 2023 voimassa olevaa korotusta ja siihen tehtäisiin vielä vuosittaiset indeksikorotukset.

Jo edellinen hallitus on tehnyt tälle vuodelle ulosottokaareen muutoksia, jotka lisäävät velalliselle annettavia vapaakuukausia entisestään. Vapaakuukausiuudistuksella on yksinäänkin suuria vaikutuksia velkojiin ja siitä aiheutuu velkojille lopullisia luottotappioita. Velallisten osalta vapaakuukausiuudistuksella tuetaan huomattavasti velallisten ostovoimaa.

Vapaakuukausien lisäämistä ja poikkeuksellisen isoa vuoden 2023 väliaikaisella lailla tehtyä suojaosuuden korotusta indeksikorotuksineen voidaan pitää vaikutuksiltaan velkojille poikkeuksellisen rajuna toimenpiteenä. Jo yksistään indeksikorotus vuoden 2022 tasoon, ilman vuoden 2023 määräaikaista ylimääräistä ulosoton suojaosuuden korotusta, olisi ottanut huomioon kustannustason nousun.

Vuoden 2023 väliaikaista lakimuutosta perusteltiin sen väliaikaisuudella. Juuri lakimuutoksen väliaikaisuudelle perustuslakivaliokunta antoi erityistä merkittävyyttä arvioidessaan lakimuutoksen kohtuullisuutta velkojien kannalta. Nyt ehdotetussa lakimuutoksessa on unohdettu omaisuudensuoja ja velkojainsuoja. Velkojien tilanne on jätetty huomiotta eikä riittävää vaikutusten

arviointia ole tehty. Saatavilla ei ole myöskään selvitystä, miten jo tehty sääntely on vaikuttanut velkojen tai velallisten asemaan, saati onko jo tehdyllä väliaikaisella suojaosuuden korottamisella ylipäättään saavutettu sääntelyn tavoitteita vai ei. Kattava, tietoon perustuva vaikutustenarviointi olisi tarpeen ennen mahdollista väliaikaisen sääntelyn muuttamista pysyväksi.

Varsinkin pienyritysvelkojat kärsivät tilanteesta, jossa jo tehtyjen ja ehdotettujen ulosottorajoitusten vuoksi velallisilta ei saada suorituksia edes ulosottoteitse, vaikka velallisella olisi maksukykyä.. Tämä tarkoittaa sitä, että niissä tapauksissa, joissa velka tai sitä koskeva ulosottoeruste ehtii vanhentua ennen kuin velka tulee kokonaan maksetuksi, velka jää lopullisesti velkojan tappioksi. Lisäksi hitaampi ulosottokertymä voi aiheuttaa velkojille merkittäviä ongelmia.

Ehdotus saattaa antaa ulosottovelallisille signaalin, että edes ulosottovelkaa ei ole välttämätöntä maksaa, vaan varat voi kuluttaa haluamallaan tapaa. Tämä ei ole toivottava kehityskulku. Jos ehdotettu lakimuutos tulee voimaan, ulosoton olisi syytä korostaa ulosottovelallisille, että saatavia voi missä vaiheessa tahansa maksaa vapaaehtoisesti ja lain sallimaa ulosmittausmäärää enemmän. Ulosmittausvelallisen ei ole syytä lakiuudistuksen vuoksi aiheetta pidentää sitä aikaa, jolloin hän on ulosoton asiakkaana.

Korkea suojaosuus myös lisää onnistuneen ulosmittauksen ulkopuolelle jäävien henkilöiden määrää ja lisää luottotietorekisteriin ulosottovelallisille tehtäviä maksuhäiriömerkintöjä. Koska luotonantajat arvioivat luottokelpoisuutta ottamalla huomioon mahdollisuudet saada luotto perityksi tarvittaessa ulosottotoimin, nostaa ehdotus myös velkojen luottotappioriskiä ja luoton hintaa. Suojaosuuden nosto vaikuttaa siten myös muiden kuin ulosottovelkaisten pienituloisten lainansaantiin ja lainaehtoihin..

Ottaen huomioon ulosottokaareissa olevan säännöksen, jonka mukaan asetuksella tarkastetaan suojaosuuden määrä indeksikorotuksella ja jo lisätyt uudet vapaakuukaudet, ei ulosottokaareen ole syytä säätää suojaosuuden muutoksia. Kun väliaikainen lakimuutos päättyy, tulisi siis noudattaa aiemmin voimassa ollutta säännöstä.

Helsingissä 5. päivänä syyskuuta 2023

Suomen Perimistöimistöjen Liitto ry

Kantelinen Tero
Suomen Perimistoimistojen Liitto ry